

KIS HIRLAP

... MEGETTE A TYUK A KALÁCSOT. (Lásd a 222. lapon.)

LIII. köt. 14. szám.

Ára negyed-évre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.
M megjelen minden vasárnap 16 lapon.

1897. október 3-án.

A BÜVÖS AJÁNDÉKOK

vagy

Ibolya és Gyöngyike meglepő kalandjai.

— Mesés történet számos képpel. —

(Folytatás.)

XI. FEJEZET.

A csizma-zsákmány.

SZORONGATOTT helyzetben volt a kis csoda-kanári, sőt bizony veszedelemben is. Ijedten röpködött ide-oda a padlásra. Menekülni próbálgatott volna de nem lehetett.

A padlás ajtaja be volt zárva, menekülni csak a padlás-ablakon át lehetett volna. De éppen onnan fenyegette a veszedelem: egy nagy fekete macska feje látszott az ablakban s gonosz, tüzes, sárgászöld szemeit egy pillanatra sem vette le a madárkáról, mely meg-megborzadt, ahányszor tekintete a fekete macskáéval találkozott. Egyszerre aztán megszólalt a macska.

— Okosabb lesz, ha nem fárasztod magadat agyon azzal a sok röpködéssel, hanem ide hallgatsz és szépen, okosan elintézzük a dolgunkat.

A madárka a padlás leghátsó zugába menekült, de nem talált olyan helyet, ahol a macska szeme ne érte volna. S a macska folytatta:

— Te jól tudod, ki vagyok én, én is tudom, ki vagy te, és azt is tudom, hogy most a hatalmamban vagy.

A madárka fájdalmasan csicseregett.

— Ó nem, felelt a macska, nem nézek hátra, valjon nem jön-e a testvéred. Nagyon jól tudom, miért mondod ezt: szeretnéd, ha csak egy pillanatra is elfordítanám a fejemet, mert mire aztán megint ide tekintenék, már nem madárkát látnék, ha-

nem egy öreg anyókat. Csakhogy hiába ravaszkodol, Gyöngyikém; azt is nagyon jól tudom, hogy csak akkor szabad alakot váltanotok, mikor senki sem látja. Hát már én csak le nem veszem rólad a szememet, mert mint kis madárral bírok veled, mint öreg anyókéval nem bírnék.

— Ó! Mit kívánsz hát, gonosz Mirigy? szólalt meg végre Gyöngyike a madáralakban.

— Legelőször is azt kérdelem, haza akarsz-e még valaha jutni tündér honodba?

— Hogy ne?

— Akkor teljesítened köll a föltételeket, melyeket szabni fogok.

— Mik azok a föltételek?

— Jól tudod, hogy királynőtöket gyűlölöm és régen, nagyon régen háboruszkodom veled. Te és Ibolya tehát, amint vissza tértetek Tündérhonba, azt fogjátok ott beszélni és jelenteni minden testvéreteknek, hogy mostani királynőtök tönkre tette a tündérek hatalmát, nincs többé semmi haszna a tündérek bűvös ajándékainak, ezért tehát el kell őt kergetni, és más királynőt választani. Az pedig én leszek.

— Azt nem mondhatjuk, felelt a kanári. Igaz, hogy sok bajunk volt itt az emberek közt, de most már azt is tudjuk, hogy magunk okoztuk.

— Az biz' igaz, szólott Mirigy macska gunyosan. Oktalanok, tapasztalatlanok voltatok és mindent úgy végeztetek, ahogy az én czéломra volt legjobb. De ép ezért beláthatjátok, hogy hasztalan ellenkeztek, én vagyok a hatalmasabb és meg köll teneteket, amit parancsolok.

— Nem, azt mi soha sem fogjuk tenni!

— Akkor nem is készültök soha többé haza! Gondold meg jól, mielőtt széttéplek!

— Darabokra téphetsz, elpusztíthatasz, de újabb árulást nem követek el jó királynőm ellen. Ha elpusztulok, méltán lakolok nagy bűnömért, hogy fölláztam böles királynőm ellen és hallgattam reád, te gonosz. Mert most már jól tudom, hogy akkoriban csak azért jöttél közénk, azért biztattál engedetlenségre, mert bajt és veszedelmet akartál ránk zudítani. Azt is tudom, hogy itt te álltál mindig utamba, te loptad el a kincseinket és osztottad ki úgy, hogy bajt okozzanak.

— Ne fecsegi sokat, hanem szánd el magad. Még egyszer mondom: vagy megteszed amit parancsolok, vagy széttéplek. Válassz!

— Nem teszem meg.

— Akkor jaj neked!

De a következő pillanatban maga Mirigy macska jajdult fel. Mert nagy kő-koppánás hallatszott a padlás-ablak mellett, aztán egész kő-zápor hullott oda és több nagy kő-darab fejbe, hátba is ütötte a fekete macskát. Iluska pedig épp ezt mondta oda lenn:

— Tisztán hallottam a kanári csicseregését. Bizonyosan reá les ez a csuf macska.

No, nem lehetett rá tovább, mert Lenczi és Béla hatalmasan bombázták s a macska hanyatt-homlok menekült. Leugrott a földre és futni kezdett. Egyszerre azonban megfordult s mérges pöfögéssel visszafelé indult, mint ha szembe akarna szállni üldözőivel.

— Ejnye, vakmerő cziczája! kiáltotta Béla és egy ott heverő dorongot kapva fel, azzal rontott neki a macskának. Ez félre ugrott, de még újra kísérletet tett, hogy a ház közelébe jusson. Csak mikor Béla a doronggal majd hogy agyon nem csapta,

akkor szánta el magát végkép a futásra. Iluska, Sárika és Béla nagy darabon üldözték (Lásd a képet a 212. lapon) mig-nem a macska eltűnt a szomszéd házak és kertek közt.

Lenczi ezalatt meg akart győződni, csakugyan ott van-e hát a madárka a padláson? Nem messze a pajtánál létrát látott, azt elő czipelte, oda támasztotta a padlás-ablakhoz és fölmászott. Nem igen láthatott semmit a homályos padláson.

— Gyöngyike, kedves kis madárka, itt vagy? Jőjj elő, nincs már semmi veszedelem.

Vidám csicseregés hangzott s a következő pillanatban oda röppent Lenczinek a vállára. Engedte, hogy a fiu megfogja és czirógassa. Lenczi aztán óvatosan leszállt vele, épp mikor a többiek vissza tértek a macska-üldözésről.

— Nem birtuk elfogni azt a gonosz macskát, szólt Béla lihegve.

— Nem baj, nincs is rá szükség, felelé Lenczi. Elég az, hogy megvan a madárka.

— Megvan? Jaj de jó! Hogy fog a jó aszszony örülni! kiáltozák mindnyájan örömmel.

Indultak a madárkával befelé, mikor Iluska megbotlott valamiben.

— Ni, micsoda furcsa jószág ez! szólt s a földre hajolva, fölvetett valamit.

— Egy pár eszmacska . . . de milyen piczike! kiáltott fel Sárika csodálkozva.

— Az ám, mondá Lenczi. Ezt legfőljebb holmi kis bábu viselhetné.

— Pedig, nézzétek, csakugyan viselte valaki. Meglehetősen el van nyúve, szólt Béla.

— No, már ezt csak is valami cziczának a lábára lehetne fölhuzni, jegyzé meg Iluska nevetve.

Nem is sejtette, mennyire eltalálta az igazat.

— Tudjátok mit, gyerekek? szólt Béla. Kináljuk meg vele ezt a jó asszonyt. Tudjátok, ő mindenféle ilyen furcaságot gyűjtöget.

— Az ám, oda adhatjuk, ha köll neki.

Ez alatt a ház ajtajához értek. A másik oldalról az asszony szintén ekkor ért nagy busan oda s csüggedten kérdé:

— No's, jó gyermekek, nem találtak rá?

— Dehogyan nem!

Ekkor a madárka már el is röpött a Lenczi kezéből és egyenesen az asszony karjára szállt. No, az volt csak az öröm! Az asszony simogatta, csókolgatta a madárkát és jó ideig szinte nem is tudta, mit csináljon örömeiben.

Nagy sokára lecsillapodott és hálásan mondá:

— Köszönöm, nagyon köszönöm, hogy vissza hozták. Nem is sejtik, kedves kis-

... NAGY DARABON ÜLDÖZTÉK. (Lásd a 211. lapon.)

asszonykák, jó urfiak, hogy az életemet mentették meg. És hol találták?

A gyermekek elmondták.

— Nagy fekete macska lesett rá? kiáltott fel az asszony borzadva. Ó, Gyöngykém... ráismertél te is, ugy-e! Mily szörnyű veszedelemben forogtál! Még egyszer fogadják hálás köszönetemet, jó gyermekek!

— Ó, hiszen a mi érdemünk ugyan csekély, szólt Lenczi vidáman. Inkább ma-

gunk is nagyon örvendünk, hogy a kedves madárkát megmenthettük.

— Persze! mondá Iluska. És nézze csak, néni, találtunk valami furcsa kis portékát... Maga szereti az ilyen ócska holmit... nem akarja ezt a furcsa kis pár csizmát is?

Az asszony, amint rátekintett a piczike pár csizmára, örömeiben fölkiáltott és majd-hogy tánczra nem kerekedett.

— Dehogy nem! Dehogy nem! kiáltá ujjongva. Álmodni sem mertem volna, hogy még ilyen kincs is juthat a kezembe!

A gyermekek bámulva néztek össze és olyan formát gondoltak, hogy ennek a jó asszonynak alig ha meg nem hibbant egy kicsit az esze. De az mosolyogva mondá:

— Nem értik nagy örömet, ugy-e? Nem magyarázhatom meg, de van okom

rá. Csak meg tudnám hálálni a jót, amit velem tettek!

— Ó, azt könnyen megteheti, felelt Iluska. Tulajdonképen azért jöttünk ide, hogy a madárkában gyönyörködjünk. Nagyon örülnénk, ha egy kicsit produkálná magát.

— Hogy ne? . . . kedveseim. A legszebb dalait fogja bucsuzóul elzengeni.

— Bucsuzóul? Hogyan? Elmegy tőlünk?

. . . GYORSAN RÖPÜLT VELŐK. (Lásd a 214. lapon.)

— El, kedves gyermekek, el köll mennem.

— O, de kár! És mikor jön megint?

— Nem tudom . . . talán soha! Elvégeztem itt a feladatomat, most már haza kell térnem.

— Messzire?

— Oly messzire, hogy . . . No, hiába magyaráznám. Most Gyöngyike majd bucsudalt zeng.

S a madár rázendített oly gyönyörű dalra, hogy a gyermekek elfojtott lélek-

zettel, álmélkodva és könyekig meghatva hallgatták. És mint ha értették volna is, mit zeng; mintha azt dalolta volna:

Légy jó, légy hű s igaz!
Ne gyűlölj, csak szeress!
Boldogságot csak a
Szeretemben keress!

Mikor a madárka végre elhallgatott, a gyermekek szótlanul oda léptek hozzá, megcsókolták, aztán a jó öreg asszonyt is

megölelték, megcsókolták és csöndesen, meghatott szívvel távoztak.

Amint az utolsó gyermek után bezárult az ajtó, a madárka megrázkodott s Ibolya és Gyöngyike ismét mint a régi két öreg anyóka álltak egymás mellett.

— Kedves gyermekek, szólt Ibolya.

— Nagyon kedves gyermekek, bizonyítá Gyöngyike. Pedig emlékszel, mennyire haragudtunk rájuk, mikor a kertből kivertek?

— Megérdemeltük oktalan tettünkért. Sok oktalanságot követtünk el, ideje, hogy haza térjünk és királynőnk bocsánatát kikönyörögjük.

— Indulhatunk. A kincseinket szerencsésen vissza szereztük és hozzá még zsákmanýul ejtettük az ármányos Mirigy csizmáit. Valjon mit szól hozzá a gonosz?

— Ne törődjünk vele. Bűvös csizmái nélkül nincs hatalma, nekünk nem árthat többé.

Ekkor a nyitott ablakból megszólalt egy fájdalmas, alázatos hang:

— Ó, hiszen soha sem is akartam én ártalmatokra lenni! Mindig szerettelek tititeket, kedves jó tündérkék.

A nagy fekete macska állt ott az ablakban.

— Tudjuk már hányadán vagyunk veled, szólt Ibolya. Volt idő, mikor oktalan fejjel hittünk neked. Annak vége. Távozzál, nem állunk veled többé szóba, gonosz Mirigy!

— Ó, ó, mennyire félre ismertek, sopánkodott Mirigy. De hát jól van; elmegyek, csak a csizmáimat adjátok vissza. Hiszen ti nem vehetitek hasznát!

— Mi nem, de átadjuk királynőnknek s ő ha akarja, vissza adhatja neked. Jelenj meg alázatosan könyörögve ő előttte. Most pedig pusztulj előlünk, mert tudod, mint anyókák mik vagyunk s ha megfoglak...

És Ibolya megindult az ablak felé. Mirigy dühösen pöfögve menekült el.

— Esteledik, Gyöngyikém. Induljunk!

— Igen, induljunk... ámbár ugy félek! Meg fog-e királynőnk bocsátani?

— Nem tudom. Ha büntet, meg is érdemeltük. Ugyan-abbban az anyóka-alakban köll előttte megjennünk, amelyben távoztunk mellőle. Sokáig fog tartani, amíg így haza gyalogolunk.

A ház előtti fán madárka szólalt meg.

— A kék madár! szólt Gyöngyike. És hallod? Azt mondja, elvisz tündér-honunk kapujáig. Elég, ha ott öltjük fel bűnbánóan anyóka-alakunkat.

— Ez csak jó királynőnk küldöttje lehet, mondá Ibolya. Szállj le tehát, jó madárka, szállj le hozzánk s vigy haza!

A madár leszállt a küszöbre, a két anyóka megrázkódott és kicsi tündér lett újra. Ráültek a madár hátára s ez föl-emelkedett és gyorsan röpült velök (Lásd a képet a 213. lapon) a holdvilágos éjben messze... messze Tündérhon felé.

Nem látta senki, csak az a fekete macska ott a kerítés tövében. A düttől reszkedve nézett utánok.

— Mennek... haza mennek!... Most mit tegyek? Utánok kell sietnem, hogy mire haza érnek, én is ott legyek. Ugyes fortéllyal még talán helyre üthetem a káromat.

(Vége következik.)

TILDA KOCSIS.

(Képpel a 216. lapon.)

HA lovasdit játszogatunk:
 Lovak legyetek!
 A kocsis-jogomból, bizony
 Én nem engedek!

*Négy-kézláb le, mind a hányan!
 Igy parancsolom.
 Mert különben elmarad az
 Abrak-jutalom!*

*És az abrakom? Ugy-é, hogy
 Tudjátok, mi jó.
 Körte, szilva, alma, baraczk,
 S hámlós friss dió!*

A KIS PAJTÁS.

— Kicsi beszélyke. —

(Képpel a ezimlapon.)

NAGY kaczagás, közben panaszos sivalkodás, rá még nagyobb kaczagás hangzott a félre eső utca hosszú fal-kerítésének a tövében. Aki oda pillantott, hamarjában alig tudhatta, mi történik ott; csak egy csapat utcai gyerkőcöt látott, aki mind egy helyre nézett, hadonázott, kapkodott és nevetett.

Azt, aki sirt és sivalkodott, csak egészen közlelről lehetett meglátni. A falhoz lapulva állt ott egy kicsi fucska, szegényesen, de tisztán öltözve, csinos, szelid és ijedt arczocskáján könnyek peregtek végig, szóke göndör hajjáról a sipka le volt verve s a földön hevert. Mind a két kezében egy-egy almát tartott s halálos aggodalommal dugdosta a háta mögé.

— No, Sanyika, szólt az egyik szurtos vaskos fiu, szaporán ide az almával, különben mind a kettőt elveszjük.

— Nem, nem adom! kiáltá a kis fiu. Én kaptam, az enyém. Hagyjatok békében. Ti rossz fiuk vagytok.

Nagy kaczagás harsant fel.

— Igazad lehet, szólt egy másik ficzkó; mi rosszak vagyunk, de az alma jó, hát ide vele. Egy-kettő!

— Nem, nem!

— Nem? No, akkor hát elveszjük.

Közelebb lépett a fucskához, aki nagyot visitott. Ez bizony édes-keveset segített volna rajta... vagy tán mégis volt haszna, mert ennek hallatára egy még nagyobb, körül-belül tizenhárom éves fiu sietett oda és már messziről erős hangon kiáltá:

— No mi van ott? Mit csináltak?

A fiuk félig-meddig ijedten húzódtak hátrább, mert rá ismertek Palkóra, akit nem szerettek, akitől azonban féltek, mert izmos, erős fiu volt.

— Mit bántjátok ezt a kis fucskát? szólt Palkó, megpillantva a könyező, szegő Sanyikát.

— Nem bántottuk, csak tréfáltunk vele, felelt az egyik fiu.

— Akkor hát miért sirsz, te csöppség? kérde Palkó barátságosan a kis fiutól.

— Ó... nem tréfáltak... el akarták venni az almáimat, mondá Sanyika.

— No, azt körülbelül el is hiszem, szólt Palkó. Ugyan nem szégyenlítek, hogy egy ilyen kis fucskára törtök rá és ki akarjátok fosztani?

Az egyik vásott gyerkőcz erre hetykén föl pattant.

— Hát aztán, ha azt akartuk is? Mi közöd hozzá? Talán bizony rendőr vagy?

— Igaz a! kiálták a többiek. Mi közöd hozzá? Takarodjál a dolgozdra, mert elbá-nunk veled. (Folytatása a 218. lapon.)

TILDA KOCSIS. (Lásd a 215. lapon.)

RÉMES ALMÁK.

JAJ, de fura álmom volt! . . .
 Furább nem is lehetett . . .
 Kerítésen ülve ettem
 Alma-kásás kenyeret.

De hisz' még ez nem fura,
 Söt inkább jó-ízű tán.
 Hanem, hogy ott felejtettem
 Szememet az alma-fán.

Piroslott rajt' a gyümölcs,
 Oly kívánatos vala . . .
 Tépek róla egyet, kettőt,
 Hiszen azért almafa!

Hangosan szólhattam . . . Ni!
 Meghallák beszédemet;
 Mert egyszerre zugás támadt:
 »Nem engedjük! Nem lehet!«

Föltekintek . . . jaj! . . . mi a?
 A Kuncsört is kérdezem;
 Kacsalábu kerek almák
 Búgtak nagy félelmesen.

»Nem engedjük! Nem szabad,
 Hogy a fánkat szedje meg!
 Legalább négy testvérünket
 Kásában így ette meg!«

S mind többen zúgtak felém . . .
 Mivé leszek? Ne, ne, nem!
 Még jól fejbe koppintanak . . .
 Belé halok, Istenem!

Bözsi te! Vesd el magad!
 S gyors futásnak eredék . . .
 Hová legyek? Nincs számomra
 Már sehhol se menedék?

Egyszerre kopp! . . . No mi az?
 Nagyot koppan a fejem.
 Nem is benn az ágyacskámban,
 Lenn a pallón volt helyem.

Biz' nehezett álmodék,
 Fújt fejem hatalmasan . . .
 Azt hiszem, hogy kelletnél
 Jobban tölttem meg hasam.

(Folytatás a 215. laphoz.)

— El-é? No lássuk!

A kis Sanyika, saját gyöngye ereje szerint ítélve meg a dolgot, ijedezve látta, hogy váratlanul érkezett oltalmazója ellenében az egész vásott csapat támadásra készül. De aggodalma nem tartott sokáig, mert Palkó nagy nyugalommal dobta le a kezében volt nagy csomó ujság-papírost a földre és ökölre szoritott kézzel még ő indult meg a támadók felé.

— No lássuk! ismétlé inkább mosolyogva. Kinek van kedve, hogy egy pár kék foltot vigyen haza?

Nem biz' a, nem volt rá kedve egyiknek sem; inkább gyáván hátra huzódtak s onnan kiáltotta egyikök:

— Jól van no! Majd a kezünkbe kapjuk még mi ezt a te kis pajtásodat. Megfizetünk neki!

— Nem tanácsolom, szólt Palkó komolyan.

Aztán a kis fiuhoz fordult, ki nagyot ijedt a fenyegetés hallatára.

— Ne félj semmit. Ha már bele fogtam, hát megvédelek ezentul is. Ha valaki bán-tana, jegyezd meg jól, melyik tette, aztán mondd meg nekem. Lesz rá gondom, hogy tizszeresen vissza kapja.

Aztán a fiúkhöz szólt:

— Hallottátok ugy-e, amit mondtam? No, azt is tudjátok, hogy állni szoktam a szavamnak. Hát ugy próbáljátok bán-tani ezt a fiúcskát, aki semmit sem vétett nektek.

A vásott gyerkőczök bosszusan széledtek el. Palkó pedig kézen fogta Sanyikát.

— No, most már ne féltsd az almádat. Gyere, majd elkísérlek a házatokig.

A kis fiu nagyon hálásan tekintett föl

jószívü oltalmazójára és feléje nyujtotta az egyik almát.

— Vedd... neked oda adom az egyiket.

— Csak tartsd meg Sanyikám, szólt Palkó mosolyogva. Nem azért védelmeztem meg az almádat, hogy most már én vegyem el.

— Ó, tudom. De ugy szeretném, ha elfogadnád!... No, ugy-é, elfogadod? Oly szívesen adom... te olyan jó vagy, és én szeretlek.

— Nem, nem! Csak te edd meg magad.

— De ha szépen kérlek! Hiszen nekem is marad.

És a kis fiu oly őszinte szeretettel nézett Palkóra, hogy az vidáman felelé:

— Jól van no, kis buksi, hát add ide. Látom, hogy megbántanálak, ha el nem fogadnám.

És mind a ketten jó-izüen harapdálva az almába, haza felé ballagtak. Nem messze laktak egymástól, látásból már eddig is ösmerték egymást. De az alig hét éves Sanyika persze nem lehetett a még egyszer olyan idős Palkónak a pajtása. Különbö pedig szegény gyerek volt mind a kettő, de talán mégis Palkó a szegényebbik. Mert Sanyikának élt az édes anyja, aki szorgalmas özvegy asszony volt és ha fárad-ságosan is, de megkeresett annyit, hogy fiacskája nem éhezett; emellett pedig gyön-géd anyai szeretetben is volt Sanyikának része. Palkó egészen árva fiu volt s egy öreg embernél élt, aki ugy szegről-végről rokonának tekintette, de éppen nem nagyon atyafiságosan bánt vele. Pedig Palkó, ki még nagyon jól emlékezett arra az időre, mikor jó szüleinek a meleg szeretetét tapasztalta, annyira vágyódott valaki után, aki őt szeresse és akit ő szerethessen.

Most, hogy így össze akadt a kis Sanyikával, ezt fogadta be a szívébe. De kölcsönbe is ment ám a dolog, mert a kis fiúnak sem köllött e naptól fogva más pajtás, csak a jó Palkó, akire büszke szeretettel tekintett. Alig győzte kilesni az időt, hogy együtt lehessen vele s úgy követte, mint valami hü ebecske a gazdáját. Együtt sétálgattak, játszottak s Palkó nem törődött vele, hogy a környékbeli többi fiúk, a vele egy-ivásuak, folyton csufolták és gunyolták kicsike pajtása miatt. Egyebet nem mertek tenni, s a kis Sanyika sem félt már tőlük. Megoltalmazta őt az, hogy ő a bátor erős Palkónak a kis pajtása.

Hálás is volt érette és csak azt sajnálta, hogy nem lehet egész nap együtt Palkóval.

Mert Palkónak dolga is volt, bár nem olyan, amelyet szeretett volna. Nem járhatott iskolába, nem tanulhatott, mint régente, szülei életében, hanem öreg rokona helyett végezte a munkát. Az öreg nem éppen nagy barátja volt a munkának és mint legkönnyebbet azt választotta, hogy ujság-kihordó lett, mert ezt nem végezte maga, hanem Palkónak a nyakába tolt. A fiúnak kellett korán reggel megindulni a nagy ujság-csomóval és megmászni a magas házakban a tömérdek lépcsőt. Azután megint, alig hogy egy kicsit pihent, megint egy csomó ujsággal valamelyik utcza sarkára kellett kiállania és a lapot a járó-kelőknek árulnia. Ebben Sanyika is segítségére volt, mert ő is átvett egy-egy csomót, kinálgatta és sok ember vásárolt tőle, már csak azért is, mert olyan nyájas, vidám képpel kinálgatta. Esős időben persze rossz volt a vásár s ilyenkor az ujság-csomó nagy részét eladatlanul vitte

Palkó haza, nagy boszuságára az öregnek, aki aztán nem fukarkodott a durva szóval és sajnálta azt a falat kenyeret is, melyet már mégsem tagadhatott meg Palkótól, aki igazában megkereste.

Már jó ideje tartott így a barátság Palkó és Sanyika közt. Egy napon azonban a kis fiu hiába várta az ő hatalmas pajtását a rendes helyen; Palkó nem jelent meg.

— Valjon hol járhat? tünődött Sanyika. Bizonyosan valami más munkát adott neki Ambrus bácsi.

Délután sem találkozott vele s egész napja el volt rontva, azt sem tudta, mibe fogjon. Ez még hagyján. De más nap is hiába nézegetett szét Palkó után. Most már nem birt a nyugtalanságával s végre arra gondolt, hogy megtudakolja a lakásán. Nem szívesen ment oda, mert Ambrus bácsi, a Palkó öreg rokona, soha sem fogadta barátságosan; no de végre is nem harapja le az orrát.

Épp a kapuban találkozott az öreggel, aki indulóban volt valahová. Sanyika félénken kérdezősködött, otthon van-e Palkó?

— Persze hogy otthon. Eléggé boszantó, hogy úgy van. No, bemehetsz hozzá, ha éppen kedved tartja.

A fiucska semmit sem értett az egészből, de benyitott a szegényes szobába. Azt hitte, hogy Palkót valami sürgetős házi dologban találja ott. Az első pillanatban nem látott senkit, de aztán, amint az ágy felé tekintett, ott látta Palkót, amint, sajátságosan fénylő szemmel feküdt ott, kigyult arccal, nyögve és lihegve. Sanyika ijedten futott hozzá.

— Palkó . . . mi a bajod? . . . Csak nem vagy beteg?

— De . . . azt hiszem . . . beteg vagyok . . .

— Ó! Mid fáj?

— Nem tudom . . . a fejem . . . a mellem . . . Ó! Ugy ég a fejem, meg fázom is. Hozz nekem egy pohár vizet, Sanyikám!

A kis fiu szívesen megtette és aggódva kérdezgette, nem tehetne-e még egyebet is?

— Mit tehetnél, jó kis Sanyikám? szólt Palkó bágyadtan, mialatt szeretettel nézett kis pajtására. Talán más sem tehet senki semmit . . . Ó, ugy fojtogat . . . ugy szúr . . . ó!

Sanyikának elszorult a szíve, és sirva fakadt. Persze, mit segíthetne ő, szegény gyámoltalan fiúcska? Még csak az édes anyját sem hívhatja segítségül, mert a meszse, a házon kívül van munkában.

BÜVÉSZET. Tintában fehérén maradt papiros. (Lásd a 223. lapon.)

Hirtelen azonban felvidult a kis fiu arca. Eszébe jutott valami.

— Ne félj, Palkó, nem sokára meggyógyulsz. Én is voltam beteg . . . tudom én, hogy van az . . . Anyácskám elhívta a doktor urat, aztán orvosságot kaptam . . . no, ez nem igen jó ugyan, de én vitéz voltam . . . te is vitéz leszel, lenyeled, aztán meggyógyulsz.

Palkó bágyadtan rázta a fejét.

— Nem jön hozzám doktor, Sanyikám. Egyik szomszéd itt járt és tanácsolta az öregnek, hívasson doktort, mert alkalmasint nagy beteg leszek . . . de az öreg azt mondta, hogy nincs neki doktorra meg patikárra valója, a kórházban nem fizethet érettem; majd meggyógyulok ugy is; ha pedig nem, hát majd eltemetnek.

Sanyika szinte bele sápadt. Talán nem is igen tudta ő még tisztán, mi a halál;

de hogy az ő Palkóját, az ő kedves jó barátját a föld alá temessék, tőle örökre elszakítsák, arra borzasztó volt gondolnia

is. És mégis megsugta neki jó szive, hogy most itt nem szabad sirnia, hanem inkább biztatni kell a beteget.

VÁLTOTT FEJEK.

— Találós kép. —

Az állatok országában egyszer valamikor miért, miért nem: nagy riadalom támadt, úgy hogy ijedtében mind elvesztette a fejét. Később aztán lecsillapultak és helyre rakták a fejöket, de hajh!... mi történt? Ez is, az is azt vette észre, hogy hirtelenében nem a maga fejét, hanem a másét illesztette oda a nyakára. Össze gyűltek tehát, hogy vissza cseréljék egymástól a fejöket.

— Ne beszélj már olyanokat, Palkó! mondá. Majd jobban leszel! Én majd imádkozom is a jó Istenhez értted.

Irjátok meg, hogy a képen látható állatok közül melyiknek milyen idegen feje van s kinek kivel köll fejet cserélnie?

A megfejtők név-sorából eisőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Kis mesekönyv.”

Válogatott mesék a Grimm testvérek gyűjteményéből, számos fametszetű ábrával. (A „Forgó bácsi könyvtára” című sorozat egyik önálló kötete.)

— Tedd meg, Sanyikám, felelt a beteg fiu megadólag. És... nézd... ott egy csomó ujság... már nem tudtam vissza

vinni az ujságkiadó-hivatalba, az öreg pedig az imént el akarta ugyan vinni, de mégis itt hagyta, mert . . . alkalmasint korcsnába ment . . . Vidd el helyettem, Sanyikám . . . hiszen már tudod, hová. Ne mondják, hogy hanyag és rendetlen voltam.

— Elviszem szívesen, Palkó.

Főlnyalábolta a csomagot s bizony alig birta. A Palkó kérésére azonnal meg is indult vele.

Nehéz volt a csomag a vállán, de még nehezebb a bánat szerető jó kis szívében. Folyvást látni vélte a szegény Palkó kintől eltorzult arcát, láztól tüzelő szemét, hallani vélte hörgő lélekzését, fájdalmas nyögését. Majd vissza tér hozzát, mert hát ha szegény Palkó megint szomjas lesz, és nincs aki egy korty vizet adjon neki . . . az az Ambrus bácsi . . . ő, az bizony nem jó ember, nem olyan, mint Sanyikának az édes anyja . . . Mikor ő, Sanyika, olyan nagy beteg volt, anyja éjjel-nappal ott ült az ágya mellett, kezét az ő forró homlokára tette s az olyan jól esett! És mindenről is gondoskodott, úgy hogy a doktor ur azt mondta: »Fiacskám, légy hálás anyád iránt, mert inkább ő mentett meg, mint én.«

Palkó mellett nincsen sem orvos, sem ápoló, hát ki fogja megmenteni? Hát ha csakugyan meghal?

A jó kis fiu szinte bele sápadt ebbe a gondolatba. Letette a nehéz csomagot a földre, ráült és pihent, meg gondolkodott, vagy inkább csak szomorkodott. Arcát kezeibe temetve üldögélt ott s eleinte észre sem vette, hogy lassanként egész csapat csufolkodó gyerkőcz gyűlt oda melléje.

— No, Sanyi vitéz, hol a hiba? Megette a tyuk a kalácsodat? szólt az egyik. (Lásd a képet czimlapon).

— A híres Palkó bizonyosan megfutott a tyuk elöl, gunyolódott a másik.

— Vagy tán az esett meg, hogy Palkó megelégette a barátságot és elcsapott téged magától? mondta a harmadik.

Sanyika nem felelt, csak egyszer-más-szor föltekintett. Nem sirt, de olyan bánat ült szelid arcocskáján, hogy akár ki is megsajnálta volna, csak épp az olyan vásott gyerkőczök nem. Ezek inkább még folytatták a csufolkodást.

Sok járó-kelő haladt el mellettök, a legtöbb közönyösen, egyik-másik pedig ha oda pillantott is és látta, hogy annak a kis fiúnak valami baja van, mégis csak odább ment. Mi közük hozzá?

Egyszer azonban, amint Sanyika ismét oly busan tekintett föl a csufolkodókra, egy jóságos arcú öreg éppen oda nézett feléjük.

— Mit bántjátok ezt a kis fiucskát? szólt szigoruan a csufolkodó csapathoz.

— Nem bántjuk, dehogy bántjuk! felelék ezek és gyorsan eliramodtak.

— No, kis fiam, mit busulsz itt az utcán? Ezek a vásott ficzkók bántottak?

Sanyika tagadólag rázta a fejét.

— Nem? kérdé az öreg ur. Hát talán rosszul vagy?

— Én nem . . . hanem Palkó . . . nagyon beteg!

— Ki az? A testvéred?

Sanyika megint csak a fejét rázta.

— Nem testvérem . . . de talán még jobb, mint ha testvérem volna. Ó! Palkó olyan jó! És meg fog halni!

— Dehogy fog meghalni, biztatta az öreg ur. Majd meggyógyítja a doktor.

— Nem gyógyítja . . . szegény Palkóhoz nem jár doktor . . . nem kap orvos-

ságot . . . senki sincs ott . . . az én jó anyám bizonyosan segítene, de neki munkába kell járnia, én meg . . . én meg nem tudok segíteni.

— No, azt nem csodálom, te csöppség, szólt az öreg ur kissé elmosolyodva.

A kis fiu szavai azonban felköltötték az öreg ur figyelmét. Kérdezősködésére Sanyika lassan-lassan elmondott mindent. Az öreg ur szinte haragosnak látszott s felkiáltott:

— De hisz ez gonoszság annak a fiúnak a gondviselőjétől! Ezt nem szabad annyiban hagyni, az a szegény fiu nagy beteg lehet és elpusztulhat. Kísérj oda, fiam, majd intézkedem, hogy kórházba vigyék. Ott majd jól ápolják és meggyógyítják.

— Igazán? Ó, de jó lesz! Milyen boldog leszek!

S a kis fiu hálásan megcsókolta az öreg ur kezét.

Néhány percz mulva ott voltak Palkónál.

— Ki az? Kit hoztál, Sanyikám? kérde a beteg bágyadt hangon.

— Nem tudom, kicsoda . . . de jó ur, segíteni fog rajtad, Palkó és minden jó lesz, meggyógyulsz! ujjongott a kis fiu.

Az öreg ur, aki előkelő városi tisztviselő volt, valóban segített is. Palkót kórházba vitték, ahol sokáig nagy betegen feküdt, de a gondos ápolás megmentette. Végre, hetek mulva, kissé halványan, de már egészségesen haza térhetett. De nem a régi helyre tért vissza. Pártfogója, a jó öreg ur, megtudván, milyen derék fiu Palkó: gondoskodott, hogy egy jó mesternél hasznos mesterséget tanuljon.

Ezután voltak még csak Palkó és Sanyika igazán elválhatatlanok. És most

Palkó talán még inkább kívánta ezt, mint Sanyika. És ha nevelték hozzá nem illő kis pajtása miatt, megölelte Sanyikát és így szólt:

— Csak nevessetek, nekem azért mégis az én kis pajtásom a legkedvesebb. O mentette meg az életemet, mert kis szívében nagy kincs van: sok jószág és szeretet!

BÜVÉSZET.

Tintában fehéren maradt papiros.

(Képpel a 220. lapon.)

BHHEZ a mutatványhoz mindenek előtt igen bő száju tinta-tartó szükséges.

Össze göngyölsz egy negyed iv fehér papirost, bemártod a tinta-tartóba és kihuzod. A papiros csupa tinta. Minden néző meggyőződött tehát, hogy a tinta-tartóban csakugyan fekete tinta van.

A tintás papirost félretevén, azt mondd, hogy mivel ennél az előzetes bizonyításnál sok tinta tapadt a papirosra, a produktiónál pedig telinek köll lennie a tintatartónak, tehát a kéznél levő tintás üvegből újra tele töltöd. Ezt meg is teszed, aztán egy másik darab fehér papirost göngyölitvén össze, bele mártod a tinta-tartóba. Kihuzod és mindenki álmélnodni fog, mert a papiros tiszta fehér maradt, amilyen a bemártás előtt volt.

No, ez már boszorkányság!

Ha akarod, ráhagyod, hogy az, és nem árulod el a titkot, hogy van biz' ebben egy kis bűvészi fortély is. Mert a tinta-tartóban, igaz, csakugyan tinta van; de abban a tintás üvegben, amelyből újra tele töltötted, nem volt tinta. Ez jó előre elkészített, sötét üvegü és belől is jól kiszáradt tintás palaczk, melynek bemázolódott oldalán át nem láthatni, hogy mi van benne. Van pedig benne finom porrá tört gyanta, melynek az a sajátsága, hogy a legtöbb folyadékknak ellenáll, nem olvad bele, hanem külön rétegben marad meg rajta.

Mikor tehát azt mondtad, hogy a megfogyott tintát egészíted ki, nem tintát töltöttél a tartóba, hanem kolofonium-porral hintetted be az ott megmaradt tintát. Így aztán bátran bele mártathattad a papirost. A gyanta-por mint védő hártya tapad rá a papirosra és nem engedi, hogy ez összeérjen a tintával; a papiros egészen szárazon kerül ki, csak a reá tapadt kolofonium árulhatná el a fogást. De ennek azzal veszed elejét, hogy a papirost, mikor kihuzod, kissé megrázogatod. Így a kolofonium-por lehull róla és senki sem fogja a cselt észre venni.

Persze, ügyesnek köll lenni, kivált a »tinta«, azaz igazán a kolofonium-por betöltésénél. Ugy kell fogni a tintatartót is, a tintás üveget is, hogy a nézők ne láthassák, hogy tinta helyett kolofonium van az üvegben.

A SZEMÉT-GYÜLOLÓ HANGYA.

HANGYA általában inkább hasznos kis jószág, mert a növényeken élősködő különféle kártékony levelész-rovarkakat és a különféle állati hulladékot pusztítja. De van olyan hangya-faj is, amely kárt okoz s amelyet épp ezért az ember nem igen szeret.

Ilyen hangya-faj él a dél-amerikai Kolumbia államban. Ennek a hangyának az a gonosz szokása van, hogy a fa, bokor leveleinek szárát keresztül rágja, úgy, hogy a levél lehull a földre. Mivel pedig tömördek az ilyen hangya, tehát egy-egy kertben rövid idő alatt az összes fákat lekoppasztja s így a gyümölcs-termést tönkre teszi, sőt magát a fát is megöli, mert a lombtól nem védett fa-törzs a forró napon kiszárad, elhal.

Az emberek persze minden módon üldözték, irtották ezt a kártékony hangyát, de nem bírtak vele s ahol egyszer megjelent, ott rövid idő alatt roppantul elszaporodott. Egy szerencsen szolga végre egészen véletlenül fölfedezte, mivel lehet őket világgá kergetni.

A szerencsen szolga ugyanis különféle szemetet és büzös hulladékot vitt ki a házból és egy hangya-bolyra szórta. Nem csekély meglepődésére csakhamar azt látta, hogy a hangyák nyakra-főre menekülnek onnan, nem is térnek többé vissza. Közölte tapasztalását a gazdájával s a szomszédokkal és nyomban kísérletet tettek más hangya-bolyoknál is, mindenütt hasonló sikerrel: a hangyák rögtön elmenekültek a szemét és piszkos, büzös hulladék közeléből. Ily módon rövid idő alatt az egész környéket megtisztították az alkalmatlan hangya-fajtól.

Hogy ez a hangya-faj, mely különben szintén hulladékokon él, mért utálja annyira a szemetet, azt persze nem tudhatjuk. De a tisztaság e nagy szeretete minden esetre csak dicséretére válik.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LIII. köt. 12-dik számában közölt betűrejtvények megfejtése:

Kegyelem. Szekercze. Kunhegyes.

Helyesen fejtették meg: Mérey Ágosta, Pösch Boriska, ifj. Körösi Károly, Sier Friczike, Pintér Ilona, Farkas Ilonka, Mariska és Laczi, Hollaky Ferencz, Kis Károly, Boros Emmike, Záborszky Mariska és Dezső, Preisach Frida, Berényi Irma, Bogyay Ernő. Badics Gizi, Kazy Livia (részben.)

A jutalom kisorsolása szabály-szerűen megtörténvén, nyertesek lettek *Farkas Ilonka, Mariska és Laczi, Budapesten*, kiknek a jutalom-könyvet (»Az új Közös Peti«, pompás színes képes könyv, *Kozma Andor* verseivel) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »Kis Lap« LIII. köt. 11-dik számában közölt rejtvény megfejtését utólag még beküldték: Kis Károly, Preisach Frida, Farkas Ilonka, Mariska és Laczi, Bloch Pali.

Tér szüke miatt a „*Forgó bácsi postája*“ csak a következő számban jelen meg.

A „KIS LAP“ minden kötetéhez díszes színnyomatu bekötési táblák kaphatók. Egy bekötési tábla ára 60 kr. A »Kis Lap«-nak fél-évi folyamából telik egy kötet. Megrendelő cím: *Athenaeum könyvkiadó-hivatala, Budapest, Ferencziek-tere 3.*